

B.K. BIRLA CENTRE FOR EDUCATION
SARALA BIRLA GROUP OF SCHOOLS
A CBSE DAY-CUM-BOYS' RESIDENTIAL SCHOOL

PERIODIC TEST-1 (2026-27)

SANSKRIT (119) (SET-B)

MARKING SCHEME

Class : VIII

Date : 17.06.2026

Duration : 1 Hrs

Max. Marks : 25

खंड 'क'

अपठित बोधगम्य (10 अंक)

प्रश्न 01 अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानामुत्तराणि लिखत —

(अ) एकपदेन उत्तरत — (केवल प्रश्नद्वयम्)

(1×2 = 2 अंक)

1. सुरेशः छात्रः आसीत्।
2. सः प्रातःकाले विद्यालयं गच्छति स्म।
3. सः मार्गे वृद्धं जनम् दृष्टवान्।

(ब) पूर्णवाक्येन उत्तरत — (केवल प्रश्नद्वयम्)

(2×2 = 4 अंक)

1. सुरेशस्य माता पिता तस्मै सदैव उत्तमाचारं शिक्षयतः स्म।
2. सः वृद्धं जनं विनयपूर्वकं पृष्ठवान् तथा तस्मै मार्गं दर्शितवान्।
3. वृद्धः सुरेशं आशीर्वादं दत्तवान्।

(स) अस्य गद्यांशस्य उचितं शीर्षकं संस्कृते लिखत।

(1 अंक)

गुरुभक्तः आरुणिः

(द) यथानिर्देशं उत्तरत — (केवल प्रश्नत्रयम्)

(1×3 = 3 अंक)

1. "छात्रः" शब्दस्य पर्यायपदं किम् ?
(क) शिष्यः
2. "सः विनयपूर्वकं पृष्ठवान्" — अत्र "सः" कः ?
(ख) सुरेशः
3. "प्रसन्नः" इति शब्दे कः उपसर्गः अस्ति ?
(क) प्र
4. "गच्छति" इति शब्दस्य भूतकाल रूपं किम् ?
(क) अगच्छत्

खंड 'ख'

अनुप्रयुक्त व्याकरण (10 अंक)

प्रश्न 02 वर्णमाला-आधारित प्रश्नानाम उत्तराणि लिखत — (प्रश्नद्वयम्)

(1×2 = 2 अंक)

1. स्वराः १३ सन्ति।
2. स्पर्शव्यंजनानि २५ सन्ति।
3. संयुक्तव्यंजनानि — क्ष, त्र, ज्ञ।

प्रश्न 03 निर्देशानुसार उत्तर लिखत — (प्रश्नद्वयम्)

(1×2 = 2 अंक)

1. तालव्यवर्णाः — इ, ई, च, छ, ज, झ, ञ, य, श
2. दन्त्यवर्णाः — त, थ, द, ध, न, ल, स
3. कंठ्यवर्णाः — अ, आ, क, ख, ग, घ, ङ

प्रश्न 04 शब्दरूपाधारितानां प्रश्नानामुत्तराणि चित्वा लिखत— (केवलं प्रश्नत्रयम्)

(1×3 = 3 अंक)

1. फल शब्दस्य तृतीया विभक्तिः एकवचनम् किम् ?
(क) फलेन
2. राम शब्दस्य सप्तमी विभक्तिः एकवचनम् किम् ?
(क) रामे
3. अस्मद् शब्दस्य द्वितीया बहुवचनम् किम् ?
(क) अस्मान्

4. युष्मद् शब्दस्य प्रथमा बहुवचनम् किम् ?
(क) यूयम्
5. सीता शब्दस्य चतुर्थी एकवचनम् किम् ?
(क) सीतायै

प्रश्न 05 धातुरूपाधारितानां प्रश्नानामुत्तराणि चित्वा लिखत— (केवलं प्रश्नत्रयम्)

(1×3 = 3 अंक)

1. पठ् धातोः लट् लकारस्य प्रथमपुरुष एकवचनम् किम् ?
(क) पठति
2. गम् धातोः लङ् लकारः प्रथमपुरुष बहुवचनम् किम् ?
(क) अगच्छन्
3. कृ धातोः लोट् लकारः मध्यमपुरुष एकवचनम् किम् ?
(ख) कुरु
4. लिख् धातोः लृट् लकारः प्रथमपुरुष एकवचनम् किम् ?
(ग) लिखिष्यति
5. पठ् धातोः विधिलिङ् प्रथमपुरुष एकवचनम् किम् ?
(घ) पठेत्

खंड 'ग'

अपठित बोधगम्य (5 अंक)

प्रश्न 06 अधोलिखितं पठितं नाट्यांशं पठित्वा प्रश्नानामुत्तराणि लिखत —

(अ) एकपदेन उत्तरत —

(½×2 = 1 अंक)

1. राष्ट्रगानस्य नाम जनमन-गण-
2. आम्रफलम् इति राष्ट्रप्रतीकम्
3. छात्राः नियमान्

(ब) पूर्णवाक्येन उत्तरत —

(1×2 = 2 अंक)

1. जनाः स्वहितं त्यक्त्वा देशस्य हिताय चिन्तयन्तु।
2. वयं स्वच्छतायाः ध्यानं कृत्वा नियमं पालयित्वा सम्यक् अध्ययनं कृत्वा भारतस्य सहायकाः भवेम।
3. आधुनिकयुगे भारतीयाः चिकित्साशास्त्रे, सङ्गणकविद्यायां अन्येषु वैज्ञानिकक्षेत्रेषु च प्रमुखाः सन्ति।

(स) यथानिर्देशं उत्तरत —

(1×2 = 2 अंक)

1. "भारतीयाः प्रमुखाः सन्ति" — वचनम् ?
(ग) बहुवचन
2. "देशस्य हिताय चिन्तयन्तु" — "देशस्य" इति विभक्तिः ?
(घ) षष्ठी

===== समाप्तम् =====